

zabniki vsaj iz bližine Ptujске kaj enakega prirediti, da bi jeden drugega spodbujali ter tako zboljšali razna cerkv. opravila po željah čč. gg. duhovnikov v vsaki čas. Dan, kateri se je v to odločil, bo 16. maja na dan sv. Janeza Nepom., cerkvenega mučenika. Ob 9. uri bo sv. maša, potem prosta zabava s petjem in pogovarjanjem o prej omenjenih rečeh pri g. J. Colnarju. Vabi se k obilni vdeležbi, tedaj na noge!*) J. Č.

Iz Šaleške doline. (Sadjereja.) Naše sadjersko društvo prav vrlo napreduje. Še le jedno leto je, odkar je bilo ustanovljeno, pa si je vže pridobilo prav obilo udov, med temi deset ustanovnikov. Na 24. dan aprila sklicala se je glavna skupščina v Šoštanj in posebno za to, da bi se tudi kmetje okoli Šoštanja za koristno društvo pridobili. Naprosil se je tudi potovalni učitelj gosp. Belé, da bi na tem shodu predaval o perečem vprašanji za naše vinorejce, o trtni uši ter o gojenji ameriških trt. Par dni pred zborovanjem pa je gosp. Belé svoje predavanje brzojavno odpovedal. Vendar pa bi bilo društvo omenjeni dan še vsejedno zborovalo, ko bi ne prišle zapreke, na koje se poprej ni mislilo. G. predsednik bil je ta dan službeno zadržan, a g. podpredsednika, ki je bil namenjen voditi to zborovanje, potlačila je bolezen v posteljo, zaradi tega se tudi drugi Velenjski odborniki skupščine niso vdeležili. Sešlo se je pa v Šoštanju zaradi zborovanja prav mnogo kmetov in ti so bili nevoljni, misleč, da jih je pustil odbor iz malomarnosti na cedilu. Da se torej zborovanje ni vršilo, vredno je vsekako obžalovanja, vendar pa temu iz navedenih uzrokov ni kriv odbor. Dobro bi pa bilo, če bi odbor poprej, ko dan za zborovanje določi, vselej prevdaril, če bode tudi večini odbornikov mogoče se ob nameravanem dnevu zborovanja vdeležiti in če bi poskrbel, da tisti, ki je za kakšno predavanje naprosen, v resnici tudi predavat pride! Sploh je potreba, da naše društvo vže v začetku svojega delovanja prav resno deluje na to, da se med prebivalstvom vzbuja zanimanje in širi veselje za sadjerejo, ker to je poglavitna naloga društva. (G. Belé je bil uradno ta čas v Halozah. Ured.)

Iz Žalca. (Pojasnilo.) V dopisu iz Vojnika v zadnji številki »Slov. Gosp.« je tiskano črno na belo, da je nek »Francelj« tam v Vojniku, kateri bojda pluva v svojo lastno skledo in bije svoji materi, narodu v obraz. Povedati pa moram resnico, da celi svet izve, da takih odpadnikov in izdajalcev naroda ni rodila mati v narodnem trgu Žalskem, bilo bi pa to tudi sramota za celi trg. Imenovani močje zagledal je luč slovenskega sveta v vasi G., v hiši, kjer je bil bojda nek-daj luterski tempelj; toraj močje ni Žalčan, ampak G. ljan je »Francelj«. Ne vem pa, ali bodo vrlo narodni G. ljan kaj veseli svojega rojaka. J. K. S.

Iz Boračove pri Kapeli. (Občinske volitve.) V naši občini je bil dne 27. marcija županom izvoljen obče spostovani in priljubljeni g. Jože Veberič, ki opravlja pri nas to častno pa težavno službo že od leta 1874. Mož je z besedo in djanjem narodnjak, ter skoz in skoz pravičen župan, kar mu mora pohvalno priznati vsak pameten občan. Slava možu poštenjaku! Vendar pa ima tudi on sovražnike, kakor teh sploh nikomur ne manjka. Neki prijatelj (?), g. J. W., si je prizadeval s svojimi pristaji, pravimi kimavci, izpodrinuti ga z županovega stola, ter sam sebe nanj posaditi, češ, tako imenitna oseba, kakor on, je kar navlaš stvarjena, da sede na županov stol! Da pa volilec nismo z njim enih mislij, pokazale so jasno zgoraj omenjene volitve, pri katerih je bil J. W. enoglasno — samo ednoglasno za to čast izvoljen! — Da se Vam torej kedaj zopet enaka blamaža ne pripeti, svetovali bi Vam, g. W., da se v prihodnje nikar ne snječite s svojim napenjanjem, bodi si to očitno ali

*) Kakor se nam poroča je odloženo zborovanje. Ured.

skrivno; saj le predobro so nam znani Vaši naklepi. Enkrat za vselej bodi Vam povedano, da naš župan mora biti pred vsem veren, naroden in pravičen župan. In takošnjega imamo, pa smo zadovoljni.

Od Male nedelje. (Svarilo.) V zadnjem času ponaša se naš mali kraj tudi lahko z zdravnikom, kateri je začel razvijati za svoj žep prav plodonosno delovanje. Ali ne mislite si, da je ta gospod R. svojo učnost si pridobil na kaki visoki soli, kaj se: bil je prej trgovec ter se lotil marsičesar drugega. Pa nič mu ni kazalo. Na zadnje mu pride na um, poprijeti se zdravništva in sicer takoj dejanski ali praktično. Ima pa za to dve lastnosti, kateri ga storita posebno sposobnega za težavni zdravniški poklic t. j. da nosi »mustače« (menda za tega del, da bolj učeno izgleda) in da ima nemško ženo. Zraven tega pa še se odlikuje po dveh drugih lastnostih, kateri ga tudi priporočate nevednemu človeku, daje namreč zelo cčna zdravila in da za svoj »trud« malo računi. Nevedni ljudje, posebno ženske mu kaj rade verujejo. Zakaj pa bi tudi ne, saj je učen, jako učen, da mu ni daleč okrog jedakega. On ima prè takšne knjige, po katerih vračijo doktorji; takšne pa tudi ima, v katerih je človek brez glave in brez rok namalan itd. Vrača pa vam tudi na jako čuden način. On prežene bolezen iz glave, prs, trebuha v noge; nekaterim zopet naroči čaj iz kakšnega domačega listja, in če hoče svojo celo učnost pokazati, izroči bolniku kak »prašek«. In denarja niti ne vzame, saj ve, da tega naš človek ne da rad iz rok; pač pa meso, klobase, moko, jajca in še druge reči. — Kljub temu, da ima ta »gospod doktor« takó lepe zdravniške lastnosti, ne moremo in niti ne smemo ga priporočati, temveč ga odločno svarimo, da zamenja ta svoj zdravniški posel s kakim drugim. Da pa ne bodo dotičniki, katere je do sedaj ta doktor zdržal pri zdravji, v strahu za svojo zdravje, hočemo jim tukaj dati recept za dobro domače zdravilo: Klobase, jajca in druge reči, katere ste do sedaj temu doktorju nosili, pojejte sami in videli bode, da se vam bó tudi zdravje zopet povrnilo. Brdar.

Od Male nedelje. (Raznotero.) Zadnji moj dopis je malo piknil osebo v Bočkovcih, katera je toliko o računih kraj. šol. sveta pred kratkim kokodakala. Da sem Vam pa pisal resnico, spoznate že lahko na tem, ker je dotičnik moral svojo zmoto celo pred sodnijo potrditi in še to celo na očitnem trgu pri Mali nedelji oznaniti. No, gospone, drugokrat bolj počasi in previdneje, ker vaši bližnji imajo tudi čut poštenja, akoravno Vi to lastnost prisvojujete samo sebi. — Koruzo, krompir, ter iz večine vso pomladansko setvo smo opravili, ker je vreme bilo dokaj ugodno. Za ugodnim vremenom prišel pa je mrzel sever ter je posebno bukovo mladje celo posmodil; druge nesreče ni povzročil. Sedaj, ko nam je pohleven dež lepo namočil, vse bujno raste ter drevje tako divno in lepo cvete, da mi res mnogokrat pride na misel pesem:

Ko gledam v spomladi cvetoče drvo,
Se srce veselja mi smeje sladko.

Moravski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Skupne države poračun za prihodnje leto je gotov in ostane v ostalem blizo tak, kakor je za letošnje leto, samo minister državne vojne tirja neki več za štiri milijone. Proračun pa se predloži delegacijama brž še le v meseci septembru, kajti prej ne bode za-nji časa. — Do konca tedna izvršijo se v državnem zboru, če gre vse dobro, razprave o občilih t. j. želez-

nicah na Dunaji. Kolikor se sodi, vsprejme jih večina drž. zbora, pa velika brž ona ne bode, kajti ta občila sežejo globoko v žepe plačevalcev davka in gg. poslanci, naši in konservativci sploh, torej ne morejo glasovati za-nje. Večina bode po takem iz liberalcev in pa poljskih poslancev. — V davčnem odseku vrši se te dni posvetovanje o davčnih predlogih g. ministra za drž. finance in kedar se le-to dožene v odseku, dobi jih drž. zbor v roke, da jih vsprejme ali pa odpravi. Ni pa se bati, da se zgodi zadnje, ker ima vlada že večino za-nje k redu.

Štajarsko. Nemški konservativci kažejo pri vsaki priliki, da minister za uk in bogočastje pri njih nima zaupanja in vsled tega se njih poslanci ne vdeležijo nikjer posvetovanja, v katerem gre za šolske stvari ali g. minister se še ne zmeni za to, kje kedaj pa mu še utegne zato žal biti, če le ne bode prepozno. — Novi poslanec za Grasko mesto je pristopil klubu »nemških nacionalcev«, torej mladih Nemcev v državnem zboru. Iz kraja mu ni bilo prav volja.

Koroško. Kmetijska družba v Celovci ima v slov. delu dežele 14 podružnic in v njih 500 udov. To ni veliko, ali drugače ne more biti, kajti kmetijska družba ne mara slov. kmetov ter noče skrbeti za učitelja, ki bi znal slovenski, tedaj poučevati slov. kmete. — Mestni svet v Celovci je vendar-le dovolil družbi sv. Mohorja, da si postavi novo hišo ter napravi na-nji slov. napis. Dolgo se je tega branil, češ, da bi slov. napis kazil nemški značaj mesta!

Kranjsko. V nedeljo ima »Slov. društvo« društveni shod v Ljubljani ter se razpravlja v njem glasovanje slov. poslancev glede na predlog Mladočehov, naj se postavi pravosodni minister pred državno sodnijo. Le-ta predlog je v drž. zboru propadel in za to so glasovali tudi trije slov. poslanci, drugi pa so se odlegnili glasovanju. Možem, ki stojijo na čelu »Slov. društva«, to glasovanje ni po volji in še bi radi, da celo društvo ugovarja zoper tako »postopanje čudne politične trojice«. — Da se izdela »dolenjska železnica«, skrbi sedaj posebno društvo in na čelu mu je baron Schwegel. Prva skrb mu pač bode, da dobi dovolj denarja, močij za delo mu potlej ne izmanjka lahko.

Primorsko. Mestni urad v Gorici ne piše niti črke slovenske in vendar živi v mestu pri 7000 Slovencev in po vrhu še je Gorica glavno mesto Primorja, v katerem je slov. ljudstvo v večini. To je očitna krivica! — Iz Gorice bi radi železnico po Vipavski dolini gori do kranjske meje. Za-njo je 200.000 fl. že zagotovljenih in tako utegne že kedaj kaj biti iz nje.

Tržaško. Policija je v Trstu zaprla anarhista Mianija; on je doma sem iz blažene Italije in zato pojde tudi najbrž nazaj tje, ako mu sodnija v Trstu ne more »do kože«. — Slov. čitalnica v Trstu se je preselila v novo stanovanje in si ga je pripravila jako dostojno: slov. može pa jo torej tudi obiskujejo tem raji.

Istersko. Prof. Spinčić, ki ga je naučni minister dejal iz službe, dobi neki postavno pokojnino, ali nam se dozdeva, da še s tem ni stvari poravnal. G. minister bo moral dodati še kaj — pravico, ki dohaja državnemu poslancu.

Hrvaško. Za sabor ali deželni zbor v Zagrebu treba bode novih volitev in madjarska stranka je že vsa po konci. Kakor se kaže, dobijo celo v Zagrebu nje moževi večino glasov za-se.

Ogersko. V ponedeljek je umrl v Pešti Gabriel Baross, minister za trgovino, v 44. letu svoje dobe. Možu se poje hvala, da je storil za madjarsko trgovino veliko, več, kakor vsi drugi ministri, kar jih je bilo pred njim. Državni zbor pa je torej tudi sklenil, da se pokoplje »visoki mrlič« na stroške države.

Vunanje države.

Rim. Liberalci, ne samo nemški, radi bi po vsej sili svetu dokazali, da so sv. oče Leon XIII. poseben prijatelj republike, v novem času torej francoske. Jezi pa še možéve, da francoski škofje v pisnih sv. očeta ne vidijo nikjer take prijaznosti, ampak opominj na slogo tudi v političnih rečeh.

Italijansko. Ministerstvo je odstopilo in di Rudini ne mara sestaviti drugega. Kako da bode torej novo ministerstvo, ne zna sedaj še nihče, ali govori se, da utegne Crispi, mož, ki mu še živé tri žene, pa je od pet do glave v službi freimaurerjev, priti na vrh, da-si kralj ne mara za-nj. Da se ne more nobeno ministerstvo dolgo vzdržati, kriv je ravno Crispi in njegova stranka, potem pa tudi pomanjkanje denarja.

Francosko. Nekaj si je ljudstvo v Parizu sedaj že odahnilo, odkar je prvi maj prešel, ne da bi bilo kako poslepje vzletelo v zrak in ker je ljudstvo v Parizu v obče lahkoživo, bode za nekaj časa že pozabljeno vse, tudi dobri sklepi. — Vlada je večim škofom »zaprla plačilo«, češ, da so se zagrešili zoper republiko in nje postave. Mogoče, toda ljubi Bog, ali naj molčijo, ko vidijo, kako vlada in nje stranka ravna in ruje zoper katoliško cerkev?

Belgijsko. Pri volitvah v delavsko razsodnijo so delavci izvolili same socialiste in prav tiste, katerih vlada lani ni vsprejela. Da je pri socialistih vsled tega veliko veselje, razumeje človek ali tudi vlada ne bode v zadregi, kajti čisto gotovo zavrže, kakor jo je lani, tudi letos volitev.

Angleško. Lord Salisbury je doslej na čelu vlade in če mu je verjeti, nima strahu, da njegova stranka propade pri volitvah v jeseni. No potem pa še ubogi Irci ne dobijo tako brž lastne uprave in lastne zemlje, kajti doslej je ona v rokah angleških plemenitašev. Sicer pa se zlahtni lord še lahko ukani: pod solncem je vse mogoče.

Nemško. Nek Ahlwardt je izdal knjižico, v kateri naznanja, da so puške nemških vojakov jako slabe in da jih je židovska tovarna naredila navlašč tako slabe, naj bi ne zmagala v boji nemška armada. Sedaj pa javlja vojni minister v Berlinu, da ni tako, ampak da so puške vse v redu. Komu naj človek verjame? — Govorica je vtihnila o shodu vladarjev v Berlinu in sedaj tudi ni misliti na-nj, dokler ne napravi kralj Umberto reda pri svoji vladi.

Rusko. Vlada je pripustila trgovino z žitom tudi v zunanje države, samo pšenice še ne pusti čez mejo, češ, da je nje treba doma, v krajih, kjer je niso lani imeli kaj prida. — Car že biva po dolgih letih sedaj prvokrat v Petrogradu v palači, v kateri je umrl njegov oče vsled ran, prizadetih od nihilistov.

Bolgarsko. Preiskovanje o tistih bombah, ki so jih našli v Ruščuku pri necem Armenci, je dognalo, da so bili agentje namenili bombe državnim veljakom, pa jih je torej policija še v pravem času dobila v roke.

Tursko. V pravdi zoper morilce dr. Vulkoviča so v Carigradu obsodili dva moža na vešala, dva druga pa na prisilno delo skozi 15 let. Le-ta pa bi bilo poprej še treba dobiti v pesti, doslej še jih niso ujeli. Toliko pa vedó, da sta imela pri umoru svoje roke.

Áfrika. Kairo v Egiptu je tisto srečno mesto, kamor jo je bil popihal Jäger, tisti blagajnik, ki je odnesel Rothschildu čez dva miliona iz blagajnice. Ondi pa se ni mudil dolgo, ampak ubral jo je neki v Grecijo.

Amerika. Koliko se ljudi seli iz Evrope v severno Ameriko, vidi se iz tega, da je prišlo v preteklem tednu samo skozi eno mesto, New-York, 13.177 tujcev, ki iščejo sreče v novem svetu. Iz nemških dežel prišlo

jih je nad 8000 in torej lahko znamo, da v Nemcih ravno »ne cvetó rožice«.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

II. Aleksandrija.

Rano v jutro, dne 26. mārčija (1889) dospela je z nami ladija v Aleksandrijo na Egiptovskem. Pozdravljamo te, slavna zemlja starodavnih faraonov! Aleksandrija je veliko trgovinsko mesto, toda kmalo ga pregledamo. Krasna je posebno frančiškanska cerkva sv. Katarine, ki je v Aleksandriji storila mučenisko smrt; ogledati si je vredno tudi cerkvo staroverskih koptov (sv. Marka) ter razkolniški grški samostan in cerkvo sv. Save, kjer se se kaže kamenjeni, 1' + metra visoki stebel, na katerega je rabeljnu položila sv. Katarina deviško svojo glavo.

Izmed šol ste znameniti posebno: visoka šola sv. Franciska Ksaverija (collège St. François Xavier) in šola sester Boromejank. Poslopje prej omenjene visoke šole je pač najlepše v celi Aleksandriji, a je delo stavbarskega mojstra, nekega jezuita. Stavili so to šolo od leta 1884—1888 na stroške francoske jezuitske provincije Lyonske. Poslopje ima tri nadstropja, raz ravno streho pa je krasen razgled po mestu in na morje. Učni red je tu večinoma oni francoskih gimnazij, razširjen na jezike jutrovih dežel. Ta šola je poleg mohamedanske visoke šole v Kahiru edina svoje vrste v Egiptu. V vrtu smo opazili čudovito drevo, »ban-jo« imenovano. Mesto listja spuščajo se iz visokih vej kačam in vrvm podobni izrastki navzdol ter se zarinjajo v zemljo. Tako se s časom okoli debela napravljajo prostori, kakor male sobice z nastropji.

Manj srečne, kakor oo. jezuiti, so sestre sv. Boromeja s svojo ljudsko deklško šolo. Doma so te sestre večinoma iz Pruske, Poljske in Slezije (Nemke in Poljakinje), ter zbirajo v šolo in poučujejo otroke večinoma nemške pa tudi druge. Našel sem tam eno Slovenko in tri mlade Hrvatice. Mnogo teh bogoljubnih učiteljic Boromejank umrje v mladih letih, ker niso vajene vročega podneblja, za sušico. Zraven tega se imajo mnogo boriti s primanjkovalcem. Podpora je pičila a samo za hram, kjer bivajo in učijo, morajo plačevati stanarine, če se ne motim, 5000 frankov (po polgoldinarja). Nemčija jim daje na leto 1000 frankov v podporo nemštva na Egiptovskem. Mnogokrat se spominjam te šole ter nemškega sulvereina. Tukaj bi bila krvava potreba podpirati nemško šolo in hirajoče mlade učiteljice. Ali vganite, koliko jim da nemški sulverein? Nič! In zakaj nič? Ker bi jim sicer še zmanjkalo denarja za pokončanje slovenskega imena in slovenskih šol!

V obeh zavodih slišal sem turško svobodo — hvalliti! Sicer pridejo danes otroci v šolo, a jutri izostanejo, če jim ni količkaj po godu, to za napredek v poučevanju ni ravno kaj ugodno. — Šolske sile ni, zato se pa tudi turška vlada nič ne vtika v šolske zadeve, nobeden nadzornik šol ne strahuje, svobodno se šola odpre in zapre, kjer kdo more in zna. Koliko truda pa je pri nas potrebno, če se kje hočejo ustanoviti šolske sestre!

Menihi in redovnice so po Jutrovem edini razširjevalci omike, posebej imajo frančiškani ljudske šole, jezuiti visoke šole in gimnazije (v Aleksandriji, v Berutu itd.), zaničevani ženski spol pa odgajajo katoliške redovnice raznovrstnih družb.

Smešnica. Hlapec nese kavo gospodu v zajutrek, v tem pa stopi gospod naglo iz hiše in hlapcu pade zajutrek iz rok ter se razbije na drobne kose. »Gospod«, pravi hlapec, »gospod...« »Nič gospod«, prestrže mu nejevoljno gospod besedo, »nič gospod, osel!«

Razne stvari.

(Blagoslovljenje.) Pri č. šolskih sestrah v Mariboru je nastala potreba, da se njih šolsko poslopje razširi in so mil. knezskof v nedeljo slovesno blagoslovili temeljni kamen za novi del poslopja. Blagoslov božji biva vidno na delovanji č. sester.

(Visok gost.) Dnes ob 2 popoldne so iz Gradea prišli mil. škof in vojni vikar c. in kr. armade, dr. Belopotocky v Maribor ter bodo gost našega mil. knezškofa.

(Deželni zbor.) Načrt postave, katero je deželni zbor v Gradci sklenil, da se vpelje v našo deželo žensko oglasnica, ni našel pri visoki vladi na Dunaji milosti ter ga ona ni hotela. Nj. veličanstvu predložiti v potrjenje. Taka postava bi bila neki zoper državno ustavo.

(Žensko učiteljske.) Kakor se nam poroča, razširijo č. šolske sestre v Mariboru ponk za prihodnje učiteljice že prihodnje leto in so naredile iz tega namena že tri č. sestre: Benedikta Zupančič, Stanislava Voh in Leopoldina Flucher skušajo za meščanske šole in sicer vse tri z odliko, na ženskem učiteljski v Ljubljani. Iz kraja bode učiteljske še samo zasebno, toda s časom dobi gotovo tudi pravico javnih učiteljske.

(V pokoj) stopi neki Nj. ekscelencja dr. Jože vitez Waser, predsednik visje deželne sodnije v Gradci. Nemškim liberalcem ta novica ne bode po volji, tem bolj pa vsaj gospodi, kar je imamo slovenske pri c. kr. sodnijah in drugih uradnijah, do katerih sega roka moža, ki ima to velevažno službo.

(Roman Fekonja), slovenski slikar, je z izvrstnim vpehom dovršil Grško slikarsko akademijo in je eno leto svoje študije nadaljeval na Dunaju, kjer je naslikal dr. Miklošiča. Sedaj pa je odšel s svojo sestro v Ameriko k sorodnikom, pa se misli o svojem času spet vrniti. Doma je v Veličanah Svetinjske fare. Slikal je že doprsne podobe s kredo in barvami. Nedavno je izvršil podobo deželnega šolskega inspektorja dr. Jarca za Ljutomersko šolo.

(Nagle smrti) je preminil v ponedeljek g. Ivan Irgeč, nadučitelj v Trbovljah, v necem kopalšči v Mariboru. Kakor se slutí, zadela ga je kap v kopelji in izdihnil je svojo dušo, ko so ga iz kopelji peljali v bolnišnico. Celih 28 let je bil marljiv in vesten učitelj na ljudski šoli v Trbovljah.

(V Dravo) je skočil dne 4. maja Peter Bezovnik, hlapec pri R. Sonu v Breznu ter se njegovega trupla doslej niso našli. Kakor pa se pravi, ni bil pri zdravi pameti.

(Izginil) je z Ribnice na Pohorji dacar Roman Bezjak, seboj pa je imel okoli 300 fl. Dne 29. aprila so ga videli v Mariboru, potem pa ne zna nihče, kam da je prešel.

(Posojilnica.) Pri posojilnici v Gornji Radgoni, ki je začela s 15. febr. 1892 posloovati, vložilo se je do konca aprila 6898 fl. 10 kr., izposodilo se pa je 4276 fl.: 57 pa ima posojilnica udov.

(Savinjska posojilnica) v Žalci je imela leta 1891 307.589 fl. prometa, čistega dobička je bilo 2032 fl. 27 kr. Na hranila daje posojilnica 4 $\frac{1}{2}$ %, jemlje pa od posojil 6 $\frac{1}{2}$ % obrestij.